

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit decreet bevat bepalingen die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs wijzigen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

De maatregelen in dit decreet betreffen de beleidsvelden:

Kleuter- en leerplichtonderwijs

Hoger onderwijs

Deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs

Ondersteuning van het onderwijsveld.

Beleidsdoelstellingen

Dit voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII beoogt drie doelstellingen te realiseren.

1. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra, academies en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

De artikelen in dit decreet bevatten dan ook een aantal technische correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

2. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord: verminderingen van administratie en verbetering van juridische teksten.

Dit OD gaat bijna uitsluitend om juridisch-technische verbeteringen of het in overeenstemming brengen van de onderwijsregelgeving onderling en met andere regelgeving.

3. Uitvoering geven aan de relanceplannen van de Vlaamse Regering

De visienota "Digisprong - Van Achterstand naar Voorsprong", het ICT-plan voor een kwalitatief digitaal onderwijs vloeit voort uit het relanceplan van de Vlaamse Regering "Vlaamse veerkracht". Deze visienota voorziet in het zgn. "LeerID". Meer concreet wordt actie 3.3. van Digisprong uitgevoerd, die luidt als volgt: De toegang tot digitale leermiddelen vergemakkelijken via de creatie van een "Single Sign On" infrastructuur. Het LeerID wordt met dit decreet ingevoerd.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII werd principiële goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 (VR 2022 0212 DOC.1316/1, VR 2022 0212 DOC.1316/2, VR 2022 0212 DOC.1316/3) met het oog op de adviesaanvraag bij de VLOR, de SERV en de VTC en met het oog op de onderhandelingen met de sociale partners.

De SERV gaf advies op 23 december 2022.

De VLOR gaf advies op 12 januari 2023.

De VTC gaf advies nr. 2022/115 op 17 januari 2023.

De wijze waarop met de adviezen werd rekening gehouden, wordt in de memorie van toelichting beschreven.

De onderhandelingen met de verschillende sociale partners hebben geleid tot de volgende protocollen:

- Protocol nr. 221 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van: sectorcomité x, onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, afdeling 2, onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap" en overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs op 10 januari, 14 en 28 februari en 7 maart.
- Protocol nr. 131 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie op 10/01/2023 en 14/02/2023.

Over de wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring van 2 december 2022 heeft de Inspecteur van financiën aanvullende adviezen uitgebracht op 2 december 2022, 10 februari 2023, 23 februari 2023 en op 13 maart 2023.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting heeft zijn aanvullend akkoord verleend op 13 februari 2023 en op 6 maart 2023.

C. OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN

Onder meer naar aanleiding van bovenvermelde adviezen en onderhandelingen zijn een reeks wijzigingen en toevoegingen aan het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII aangebracht.

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste wijzigingen:

Opheffen verplichting tijdelijke personeelsleden om voor 15 juni kandidaatstelling in te dienen op centraal niveau gemeenschapsonderwijs

Artikel 19 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs bepaalt dat een kandidaat voor een tijdelijke aanstelling zich jaarlijks kandidaat moet stellen voor 15 juni bij de scholengroep. Deze bepaling komt enkel voor in het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en heeft geen tegenhanger in het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

Deze bepaling garandeert de kandidaat die zijn kandidatuur vóór de betrokken datum heeft ingediend, dat zijn kandidatuur in aanmerking wordt genomen telkens als zich in de loop van het komende schooljaar een vacature voordoet. Ze houdt verder geen enkele verplichting in voor de scholengroep waar de kandidatuur wordt ingediend: die hoéft zich niet te beperken tot kandidaten die vóór de betrokken datum solliciteerden en ze kunnen vrij de meest geschikte kandidaat aanwijzen onder de kandidaten die zich aandienen. De bepaling impliceert wél dat de kandidaturen die vóór 15 juni werden ingediend, bij elke vacature minstens in overweging worden genomen.

Zeker in tijden van algemene schaarste heeft de bepaling van artikel 19 ingeboet aan relevantie. De bepaling verhindert een scholengroep om in te stappen in programma's (zoals van de VDAB) die vacatures en sollicitaties op de krappe arbeidsmarkt proberen te matchen. Die programma's, die worden ingezet over de sectoren heen, houden uiteraard geen rekening met dergelijke clausules.

Als openbaar bestuur maken de instellingen van het Gemeenschapsonderwijs de betrekkingen die vacant zijn, evident openbaar. Artikel 17, § 1, 7° van het decreet rechtspositie bepaalt daarenboven al dat een personeelslid zich kandidaat moet stellen op een wijze bepaald door het college van directeurs.

Vereenvoudigde procedure kamer en college van beroep

Vanuit de Kamers van Beroep, bevoegd inzake tuchtaangelegenheden, en het College van Beroep, bevoegd inzake evaluatie, komt de vraag naar de invoeging in de procedureregeling van de mogelijkheid om in gevallen van manifeste onontvankelijkheid of onbevoegdheid van de Kamer/het College, binnen een verkorte procedure een beslissing te laten nemen zonder dat de Kamer/het College moet worden bijeengeroepen.

De procedureregelingen voor de Kamers van Beroep en het College van Beroep liggen vervat in de Besluiten van de Vlaamse Regering van 22 mei 1991 resp. het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007. Opdat deze verkorte procedure in deze besluiten kan ingeschreven worden, dient eerst in een decretale basis te worden voorzien. Voor de aanpassingen aan deze besluiten zal inspiratie gezocht worden bij de procedure die voorzien is voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges (art. 59/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16/5/'14 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges).

Resultaten Vlaamse toetsen worden niet gebruikt bij evaluatie van personeelsleden.

De Vlaamse toetsen hebben tot doel de onderwijskwaliteit te versterken en te monitoren (zie ontwerp van decreet over de Vlaamse toetsen). Er wordt expliciet voorzien dat de resultaten van de Vlaamse toetsen niet zullen gebruikt worden als een element bij de evaluatie van een individueel personeelslid. Dit is een logisch gevolg van het feit dat de personeelsleden worden geëvalueerd op

basis van de uitvoering van de kerntaken opgenomen in hun functiebeschrijving. Dit staat los van positieve, dan wel negatieve resultaten die leerlingen behalen bij de Vlaamse toetsen.

Definitie leerling met een zorgthuis

In de meest recente definitie van 'leerling met een zorgthuis' zoals bepaald in decreet over het onderwijs XXXII, worden niet-begeleide minderjarige vreemdelingen opgenomen in het toepassingsgebied van de definitie. Dat niet-begeleide minderjarige vreemdelingen vallen onder het toepassingsgebied van 'leerling met een zorgthuis' is reeds het geval sinds 2018 (toen nog onder het begrip 'thuisloze').

Echter werd een subgroep van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen vergeten met de invoering van de definitie in OD XXXII, met name niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die onderdaan zijn van een land dat lid is van de Europese Economische Ruimte of van Zwitserland (artikel 5/1 van hoofdstuk 6 van titel XIII van de programmawet (I) van 24 december 2002). Deze vergetelheid wordt nu rechtgezet.

Tevens voeren we, naar aanleiding van het nieuwe decreet over de onderwijsinternaten, een terminologische wijziging door. De term 'schoolinternaten' wordt vervangen door de term 'onderwijsinternaten'.

Wettelijk vermoeden van deskundigheid van de klassenraad

Met dit artikel willen we het vermoeden van deskundigheid bij evaluatiebeslissingen van de klassenraad decretaal in de regelgeving basis- en secundair onderwijs verankeren. Die bepaling geldt, wat betreft het secundair onderwijs, voor de beslissingen van de klassenraden m.b.t. evaluatiebeslissingen (delibererende klassenraden). Voor het lager onderwijs geldt deze bepaling m.b.t. beslissingen van de klassenraad over het getuigschrift basisonderwijs.

Aanleiding van deze maatregel is de toenemende juridisering van het onderwijs, waarbij evaluatiebeslissingen van klassenraden steeds vaker worden aangevochten.

In de rechtspraak van de Raad van State bestaat reeds een vermoeden van deskundigheid van de klassenraad bij evaluatiebeslissingen (zie o.m. Raad van State, arrest nr. 249.231 van 15 december 2020). Dat betekent dat de Raad van State ervan uitgaat dat een klassenraad steeds deskundig handelt. De leden van de klassenraad worden geacht de professionaliteit te hebben om bekwaam te oordelen over de vorderingen die een leerling heeft gemaakt. Wanneer een leerling/ouder van oordeel is dat er onwettelijk is gehandeld, is het aan de leerling/ouder om dat te bewijzen. Met dit decreetsartikel wordt dit bestaande principe decretaal verankerd. Dat heeft als voordeel dat we het vertrouwen in leerkrachten en klassenraden bevestigen. Het is bovendien een krachtig signaal. Daarnaast perken we geen (grond)rechten in, want het vermoeden wordt in de praktijk al toegepast en het is bovendien een weerlegbaar vermoeden.

Deze maatregel doet geen afbreuk aan de motiveringsplicht van de klassenraad bij evaluatiebeslissingen.

Het doel is het vermoeden van deskundigheid dat door rechtspraak van de Raad van State expliciet bevestigd is bij evaluatiebeslissingen nog eens te benadrukken en versterken.

Dit wettelijk vermoeden doet ook geen afbreuk aan de deskundigheid van de directeur of de klassenraad bij andere beslissingen zoals de beslissing van de directeur of zijn afgevaardigde bij tuchtmaatregelen of beslissingen van toelatingsklassenraden. Ook die beslissingen zijn behept met een gerechtelijk vermoeden van deskundigheid. De beslissingen van toelatingsklassenraden worden quasi nooit aangevochten.

GOK in BUO

Met het decreet van 9 juli 2021 over het onderwijs XXXI (artikel 106) werd paragraaf 1 van artikel 139duodecies over het gelijke onderwijskansenbeleid in het buitengewoon basisonderwijs vervangen. Dezelfde wijziging wordt met artikel 194 van het decreet van 9 juli 2021 doorgevoerd voor het buitengewoon secundair onderwijs, door artikel 318 van de codex te vervangen.

De wijzigingen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs bepalen dat “internen” niet meegeteld worden voor het bereiken van de voorwaarde van ten minste 40% regelmatige leerlingen type basisaanbod en type 3 die beantwoorden aan de gelijkheidsindicator (opleidingsniveau moeder).

Bij die aanpassing zijn er bij de verwijzingen naar de regelgeving onnauwkeurigheden ingeslopen die we nu rechtzetten.

Toelatingsvoorwaarden vervroegde instap buitengewoon lager onderwijs

Het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde in het lager onderwijs geldt ook voor het buitengewoon lager onderwijs omdat ook in het buitengewoon lager onderwijs cognitief sterk functionerende kinderen les kunnen volgen. Vóór het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde konden ouders zelf beslissen in het buitengewoon onderwijs om hun kind vervroegd te laten instappen. Er was enkel een advies van de klassenraad (en het CLB) nodig.

Door het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde is dit echter niet meer wenselijk en zullen ouders voor de vervroegde instap in het buitengewoon lager onderwijs een gunstig advies nodig hebben van de klassenraad kleuteronderwijs of een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs nodig hebben net zoals bij de vervroegde instap in het gewoon lager onderwijs. Ook voor de vervroegde instap in het gewoon lager onderwijs is een gunstig advies van de klassenraad kleuteronderwijs nodig. Indien de klassenraad kleuteronderwijs een ongunstig advies geeft, dan kan het kind toch nog vervroegd instappen mits een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs. Zowel voor de vervroegde instap in het gewoon lager onderwijs als voor de vervroegde instap in het buitengewoon lager onderwijs geldt eveneens dat kinderen die het jaar voordien niet naar school gingen, enkel een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs nodig hebben.

Aanpassing inschrijvingsgeld NT2 basiseducatie

Bij de aanpassingen van de bepalingen m.b.t. het inschrijvingsgeld voor NT2-opleidingen van het niveau richtgraad 2 (B1) aan het decreet volwassenenonderwijs via het wijzigingsdecreet NT2 van 24 juni 2022 waren de toekomstige opleidingen voor cursisten van de basiseducatie voor het taalvaardigheidsniveau B1 mondeling nog niet meegenomen. Deze opleidingen zijn momenteel in ontwikkeling en zullen in de loop van 2023 ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. De vroegste ingangsdatum voor deze opleidingen is 1 september 2023. Daarom worden deze opleidingen van de basiseducatie nu toegevoegd aan de vrijstellingscategorieën die al voor de NT2-opleiding van richtgraad 2 van het secundair volwassenenonderwijs gelden.

Termijnen beroep bij evaluatie onvoldoende

Deze wijziging aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs heeft tot doel om een procedurebepaling te optimaliseren en aan te passen door rekening te houden met de vakantiekalender in het onderwijs.

De verlenging met de duur van de schoolvakantieperiode die mogelijk interfereert met de termijn waarbinnen de raad van beroep advies moet uitbrengen, garandeert een kwaliteitsvolle behandeling van het beroep. Hiermee wordt enkel de mogelijkheid gecreëerd, maar de raad van beroep hoeft deze termijn uiteraard niet uit te putten.

Programmaties gewoon secundair onderwijs

De programmatie van structuuronderdelen in het secundair onderwijs verloopt in de meeste gevallen via een aanvraagprocedure en een beslissing van de Vlaamse Regering na adviezen van de bevoegde diensten, de Onderwijsinspectie, de VLOR en in voorkomend geval de SERV. In een aantal

gevallen kunnen scholen vrij programmeren. De programmatieaanvraag via de Vlaamse Regering zorgt bij de scholen voor veel extra administratieve taken en bijkomende planlast.

Via een aanpassing van de programmatieprocedure wordt de mogelijkheid tot vrije programmatie uitgebreid, waarmee we een reductie van die planlast beogen. Op die manier kunnen de schoolbesturen en -directies zich meer focussen op hun kerntaken. Er wordt wel over gewaakt dat de verbreding van de vrije programmaties niet tot doel kan hebben om louter de omkadering te optimaliseren.

Concreet zullen scholen de mogelijkheid krijgen om niet-niche structuuronderdelen vrij te programmeren binnen de studiedomeinen en onderwijsvormen die de school al organiseert. Dit principe wordt doorgetrokken naar de domeinoverschrijdende structuuronderdelen van de doorstroomfinaliteit, onderwijsvorm ASO. Ook wordt een grendel ingebouwd zodat een programmatie van een structuuronderdeel in een bepaalde vestigingsplaats enkel mogelijk is als het desbetreffende structuuronderdeel nog niet wordt georganiseerd door een andere school op dezelfde vestigingsplaats. Deze regeling geldt ook voor de eerste graad secundair onderwijs.

Verder zal de ingebruikname van een nieuwe vestigingsplaats in dezelfde of in een aangrenzende gemeente ook met een melding kunnen. In die nieuwe vestigingsplaats kan tijdens het eerste schooljaar van ingebruikname enkel een bestaand aanbod van de school georganiseerd worden.

Deze regelgeving maakt ook enerzijds overheveling van niet-niche structuuronderdelen van de ene school naar de andere school en anderzijds inruil van niet-niche structuuronderdelen tussen scholen mogelijk. Hieraan worden wel enkele voorwaarden gekoppeld.

De bestaande procedure via de Vlaamse Regering blijft ook behouden voor niche-basisopties en niche-structuuronderdelen aangezien er omwille van macrodoelmatigheid een aanbodbeperking geldt.

Afsluitend stimuleren we ook verder de uitrol van het Duaal Leren in het secundair onderwijs. Scholen zullen via vrije programmatie het duaal structuuronderdeel kunnen aanbieden, als de niet-duale variant al aangeboden wordt binnen de school. Ook de omgekeerde beweging wordt mogelijk gemaakt. Hierdoor kunnen bedrijven en scholen sneller schakelen om een op maat gericht aanbod voor alle leerlingen mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering wil dus vanaf het schooljaar 2024-2025 meer autonomie en verantwoordelijkheid geven aan de scholen, schoolbesturen en scholengemeenschappen. Door deze regelgeving kan er sneller ingespeeld worden op de lokale behoeften, maar dienen zij ook te waken om te voorzien een in transparant, rationeel en kwalitatief onderwijsaanbod. De impact hiervan op het onderwijsaanbod zal nauwgezet gemonitord worden.

Naast een draagvlak dat er voor elke programmatie van een structuuronderdeel sowieso binnen de school en de scholengemeenschap moet zijn, is voor een duaal structuuronderdeel ook de nodige afstemming binnen het overlegforum duaal leren essentieel. In dit forum, waar onderwijsinrichters en sociale partners elkaar treffen, moeten garanties kunnen worden gegeven op voldoende werkplekken omdat die een kritische succesfactor vormen voor duale opleidingen.

Programmaties buitengewoon secundair onderwijs

Via deze regelgeving worden de programmatieregels voor het buitengewoon secundair onderwijs geoptimaliseerd. De programmatieaanvraag via de Vlaamse Regering zorgt namelijk voor veel bijkomende administratieve taken en bijkomende planlast voor scholen, schoolbesturen en scholengemeenschappen. De aanpassing zorgt er ook voor dat er sneller kan ingespeeld worden op de (lokale) noden.

Het wordt ook mogelijk dat een nieuwe school uitzonderlijk één opleidingsvorm (OV) kan programmeren i.p.v. de gebruikelijke minimaal twee opleidingsvormen. Gelet op de capaciteitsproblemen in het buitengewoon secundair onderwijs is hier nood aan.

De programmatie van structuuronderdelen in het secundair onderwijs verloopt in de meeste gevallen via een aanvraagprocedure en een beslissing van de Vlaamse Regering na adviezen van de bevoegde diensten, de Onderwijsinspectie, de VLOR en in voorkomend geval de SERV. Slechts in een beperkt aantal gevallen kunnen scholen vrij programmeren. De programmatieaanvraag via de Vlaamse Regering zorgt bij de scholen voor veel extra administratieve taken en bijkomende planlast.

Via een aanpassing van de programmatieprocedure voor scholen van OV3 en OV4, zonder een aanbod type 9 wordt de mogelijkheid tot vrije programmatie uitgebreid, waarmee we een reductie van die planlast beogen. In scholen in OV3 en OV4 met een aanbod type 9 passen we dit (meer vrije programmatie) niet toe omdat we verder willen toezien op het kwalitatief studieaanbod in deze scholen, en versnippering willen tegengaan.

Concreet zullen scholen van OV3, zonder een aanbod van type 9, structuuronderdelen vrij kunnen programmeren binnen de studiedomeinen die de school al organiseert. Daarnaast kunnen schoolbesturen identieke structuuronderdelen van de kwalificatiefase ook vrij programmeren in de integratiefase (zowel voor niet-duale als voor duale structuuronderdelen in OV3). In scholen van OV4, zonder een aanbod van type 9, volgt de programmatie van structuuronderdelen verder de regels van het gewoon secundair onderwijs. De uitbreiding van de vrije programmaties in het gewoon secundair onderwijs betekent dus ook een planlastvermindering voor deze scholen. De norm voor het gewoon onderwijs bij programmaties is niet van toepassing in het buitengewoon onderwijs, opleidingsvorm 4.

We stimuleren ook de verdere uitrol van het Duaal Leren in het secundair onderwijs, zowel in het gewoon als het buitengewoon onderwijs. Scholen zullen via vrije programmatie het duaal structuuronderdeel kunnen aanbieden, indien de niet-duale variant al aangeboden wordt binnen de school. Ook de omgekeerde beweging wordt mogelijk gemaakt. Hierdoor kunnen bedrijven en scholen sneller schakelen om een op maat gericht aanbod voor alle leerlingen mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering wil dus vanaf het schooljaar 2024-2025 meer autonomie en verantwoordelijkheid geven aan de scholen, schoolbesturen en scholengemeenschap. Door deze regelgeving kan er sneller ingespeeld worden op de lokale behoeften, maar dienen zij ook te waken om te voorzien een in transparant, rationeel en kwalitatief onderwijsaanbod. De impact hiervan op het onderwijsaanbod zal nauwgezet gemonitord worden.

Naast een draagvlak dat er voor elke programmatie van een structuuronderdeel sowieso binnen de school en de scholengemeenschap moet zijn, is voor een duaal structuur-onderdeel ook de nodige afstemming binnen het overlegforum duaal leren essentieel. In dit forum, waar onderwijsinrichters en sociale partners elkaar treffen, moeten garanties kunnen worden gegeven op voldoende werkplekken omdat die een kritische succesfactor vormen voor duale opleidingen.

Afsluitend wordt er meer systematiek in de aanvraagprocedure gebracht voor een betere organisatie. Momenteel kan een school op ieder moment een programmatie van een structuuronderdeel indienen waarover de Vlaamse Regering beslist voor OV4 aan te vragen, uiterlijk 2 maanden voor oprichting van dat structuuronderdeel. Dit wordt, gelet op de realiteit van de aanvragen verschoven naar 2 data, 30 november en 31 maart.

Er wordt ook telkens toegevoegd dat de aanvraagtermijn een vervaltermijn is en dat de goedkeuringstermijn een ordetermin is.

Wijziging benaming derde leerjaren van de derde graad (7de leerjaren)

De derde leerjaren van de derde graad hebben vandaag, al naargelang de onderwijsvorm, een verschillende benaming: specialisatiejaren (bso), het naamloos leerjaar bso, het secundair-na-secundair (tso en kso) – afgekort Se-n-Se – en de voorbereidende jaren op het hoger onderwijs (aso en kso).

De benamingen “naamloos leerjaar” en “Se-n-Se” zijn weinig transparant en geven de finaliteit van deze opleidingen niet weer: bereiden deze opleidingen leerlingen voor op de arbeidsmarkt of op het hoger onderwijs? Dergelijke benamingen dragen niet bij tot de aantrekkelijkheid van deze opleidingen bij leerlingen. Bovendien zorgt de benaming “secundair-na-secundair” voor verwarring over de positionering van deze opleidingen in het Vlaams onderwijsaanbod: behoort het “secundair-na-secundair” nu wel of niet tot het secundair onderwijs?

Met de modernisering van het secundair onderwijs die geleidelijk, leerjaar na leerjaar, wordt uitgerold, krijgt het studieaanbod een transparantere indeling en elke studierichting een duidelijke finaliteit.

Met voorliggende bepalingen wordt voor de derde leerjaren van de derde graad de modernisering van het secundair onderwijs niet afgewacht. Om leerlingen te ondersteunen in het maken van geïnformeerde en bewuste studiekeuzes in de derde graad worden de benamingen van de derde leerjaren van de derde graad geactualiseerd per 1 september 2023. Zo wordt het studieaanbod van het derde leerjaar van de derde graad transparanter en de finaliteit ervan helderder voor leerlingen en ouders. Met voorliggende bepalingen worden de noodzakelijke aanpassingen aan de Codex Secundair Onderwijs aangebracht om de naamswijzigingen door te voeren in de periode voorafgaand aan de modernisering van de 7de leerjaren. Een beperkt aantal artikelen die betrekking hebben op de gemoderniseerde structuur wordt ook aangepast. Met het oog op de uitrol van de modernisering in de 7de leerjaren zullen tegen 2025 nog bepalingen van de Codex Secundair Onderwijs moeten worden aangepast. Deze werkwijze wordt gehanteerd in functie van legistische transparantie, om een duidelijk onderscheid te maken tussen de niet-gemoderniseerde en de gemoderniseerde structuur van de 7de leerjaren.

Alle derde leerjaren van de derde graad krijgen de benaming “7de leerjaar” waardoor duidelijk wordt dat deze leerjaren wel degelijk tot het secundair onderwijs behoren en aansluiten op de onderwijsloopbanen in het secundair onderwijs. De Se-n-Se van het technisch en kunstsecundair onderwijs worden vervangen door “7de leerjaar” of “7de leerjaren” al naargelang het geval. Voor de voorbereidende leerjaren hoger onderwijs, het naamloos leerjaar en de specialisatiejaren wordt aan deze benaming ook de finaliteit toegevoegd. Zo heet een voorbereidend jaar op het hoger onderwijs of het naamloos leerjaar vanaf volgend schooljaar een “7de leerjaar gericht op het hoger onderwijs”. Een specialisatiejaar (bso) wordt een “7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt”. Deze naamswijzigingen worden in de Codex Secundair Onderwijs doorgevoerd.

Daarnaast gebeurt in sommige artikelen de schrapping van de verwijzing naar de vierde graad van het (beroeps)secundair onderwijs. De vierde graad werd omgevormd naar het hoger beroepsonderwijs, voor de opleiding verpleegkunde, en naar het derde leerjaar van de derde graad. Sinds 1 september 2014 bestaat de vierde graad niet meer.

Geen schoolreglement in opleidingsvorm 4, type 5 bij een ziekenhuis of een residentiële setting
Tot nu toe was opgenomen in de regelgeving dat scholen met opleidingsvorm 4, type 5 in het buitengewoon secundair onderwijs bij een ziekenhuis of een residentiële setting een schoolreglement moeten hebben. Dit is overbodig, daarom wordt een uitzondering toegevoegd.

Onderwijsdoelen, curriculumdossiers en specifieke eindtermen

De eindtermen, de uitbreidingsdoelen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen worden conform de regelgeving als ontwerp van decreet ingediend in het Vlaams Parlement. Dit betekent dat de decreetgever ook de koppeling maakt van specifieke eindtermen aan elk afzonderlijk structuuronderdeel van de derde graad doorstroom- of dubbele finaliteit. Deze regeling staat haaks

op de bestaande modaliteiten rond actualisering van het studieaanbod (matrix secundair onderwijs) en de invulling/samenstelling van structuuronderdelen op basis van beroeps- en deelkwalificaties, waar er wel een delegatie is. Met voorliggende maatregel wordt voormelde koppeling van decretaal vastgelegde specifieke eindtermen aan structuuronderdelen gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. De uitvoering wordt dan een onderdeel van de actualisering en invulling van het studieaanbod.

Een curriculumdossier beschrijft het geheel van de vorming van een structuuronderdeel en brengt alle doelen die van toepassing zijn op dat structuuronderdeel samen. Het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs stellen gezamenlijk een curriculumdossier samen en dienen dit in ter goedkeuring door de Vlaamse Regering. De uitvoeringsreglementering bepaalt dat 1 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar van implementatie de limietdatum is voor indiening van een curriculumdossier.

Het is uitzonderlijk mogelijk dat de Vlaamse Regering alsnog na de datum van indiening van het curriculumdossier een beslissing neemt over de opname van een nieuw structuuronderdeel in het studieaanbod secundair onderwijs of over inhoudelijke wijzigingen van een bestaand structuuronderdeel. De onderwijsverstrekkers kunnen in dat geval niet de reglementaire limietdatum voor indiening van het overeenkomstig curriculumdossier respecteren. De voorliggende maatregel voorziet in een oplossing door het werken met een curriculumdossier pas op te leggen vanaf het tweede schooljaar dat het structuuronderdeel wordt ingericht.

Koppeling aanloopstructuuronderdeel – duaal structuuronderdeel

Leerlingen met een interesse in duaal leren, maar die nog in onvoldoende mate beschikken over de nodige arbeidsgerichte competenties, kunnen zich inschrijven in een aanloopstructuuronderdeel. Dit aanloopstructuuronderdeel wordt inhoudelijk ingevuld door een clustering van competenties uit een standaardtraject (of combinatie van standaardtrajecten) van bovenliggende duale structuuronderdelen. Deze koppeling garandeert dat competenties die worden verworven in het aanloopstructuuronderdeel, kunnen meegenomen worden in het duale structuuronderdeel. De koppeling is vandaag voorzien in het standaardtraject zelf, waarbij elk standaardtraject eveneens een verwijzing naar het bijhorende aanloopstructuuronderdeel (daar waar van toepassing) bevat. Buiten dit standaardtraject is er echter geen overzicht van koppeling, daar waar dit wel noodzakelijk is wanneer het standaardtraject zal komen te verdwijnen door de implementatie van curriculumdossiers. Voorliggende wijziging voorziet in deze koppeling.

Definitie tolerantie

Met het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs werd een definitie van 'tolerantie' ingevoegd in artikel I.3 van de Codex Hoger Onderwijs. Met de voorliggende wijziging wordt deze definitie aangepast om ze ook conform de geldende praktijk aan sommige hogeronderwijsinstellingen te maken.

Erkenning nieuwe opleidingen in het kader van de Europese Universiteiten

De initiële driejarige looptijd van de eerste pilotprojecten rond European Universities (gestart in 2019) eindigt dit jaar, maar de Europese Commissie heeft de pilotfase opgevolgd met een nieuwe Erasmus + financiering die toelaat om de ontwikkelde European Universities verder uit te bouwen tijdens een vierjarige opvolgfase. In het licht daarvan zullen sommige opleidingen die initieel in de eerste pilotfase voorgesteld werden, uiteindelijk in de tweede fase ontwikkeld worden, en zullen nieuwe bachelor- en masteropleidingen met gezamenlijke of multi diplomering ontwikkeld worden tijdens die tweede pilotfase. Een verlenging van de huidige decretale tekst dringt zich dus op, opdat de European Universities zich bestendig verder kunnen ontwikkelen.

Overgangsbepaling uitbreiding studieomvang klinische biologie, specialistische tandheelkunde en specialistische mondzorg

Met het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs werd de studieomvang van de masteropleidingen klinische biologie, specialistische tandheelkunde en specialistische mondzorg uitgebreid. Voor studenten die in het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar van de invoering van de uitbreiding van de studieomvang in de opleiding waren ingeschreven, werd in overgangsbepalingen voorzien. De overgangsperiode van twee academiejaren is echter niet voldoende lang en wordt uitgebreid naar vijf academiejaren.

Vermelding regels rond leerkrediet en uitzondering voor afstudeerrichting en onderwijsvakken bij opnieuw inschrijven voor opleidingsonderdelen

Met het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs werden een paragraaf 6 en een paragraaf 7 toegevoegd aan artikel II.200 van de Codex Hoger Onderwijs. Met de voorliggende wijzigingen wordt een onvolledigheid rechtgezet in paragraaf 6 en wordt in paragraaf 7 een aanvulling gedaan zodat studenten, naast het veranderen van een keuzeopleidingsonderdeel, ook het recht krijgen om van afstudeerrichting of van onderwijsvak in de educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs te veranderen.

Omschrijving 4 examenkansen en aanpassing studievoortgangsmaatregelen voor graduaatsopleidingen, uitzondering drempelsysteem bij wijzigen onderwijsvak, herformulering wachttijd 6 jaar

Met het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs werden nieuwe maatregelen van studievoortgangsbewaking ingeschreven in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs. Met het voorliggend artikel worden een aantal bepalingen geherformuleerd om interpretatieproblemen te vermijden (aanpassing maatregel 4 examenkansen, herformulering wachttijd 6 jaar), wordt de uitzondering op het drempelsysteem uitgebreid bij wijzigen van onderwijsvakken en wordt de studievoortgangsmaatregel aangepast voor graduaatsopleidingen.

Leerlingenvervoer: verplaatsen van artikelen

Het decreet van 7 mei 2004 betreffende de regionale technologische centra en houdende noodzakelijke en dringende onderwijsbepalingen heeft nog maar enkele bepalingen betreffende het leerlingenvervoer. Er zijn echter ook al bepalingen over het leerlingenvervoer opgenomen in de codificatie sommige bepalingen onderwijs. Deze bepalingen in het decreet van 7 mei 2004 worden verplaatst naar de codificatie.

Toegang van studenten tot de speciale onderwijsleermiddelen beter in de regelgeving verankeren.

Niet alle studenten met een functiebeperking in het hoger onderwijs hebben toegang tot ondersteuning via de speciale onderwijsleermiddelen. Dit geeft in de praktijk aanleiding tot problemen onder meer omdat studenten die altijd ondersteuning hebben gehad plots geen ondersteuning meer kunnen krijgen omdat ze een bijkomende opleiding volgen (bv. een postgraduaat) waar geen mogelijkheid tot ondersteuning voorzien is. Met deze wijziging willen we die toegang verbreden door de opsomming van de soorten opleidingen die nu nog in artikel IV.38 van de codificatie van sommige bepalingen voor het onderwijs, gecodificeerd op 28 oktober 2016 te vervangen door een meer generieke omschrijving.

Schoolinfrastructuur – renteplafond DBFM

Sinds december 2021 is een stijging merkbaar van de lange termijn-rentevoeten op de financiële markten. Deze stijging heeft een effect op de lopende DBFM-programma's voor de projectspecifieke DBFM-overeenkomsten en Scholen van Vlaanderen. Om schoolbesturen de nodige stabiliteit te bieden, wordt decretaal voorzien in een renteplafond voor de berekening van de eigen bijdragen van de inrichtende machten in de beschikbaarheidsvergoeding.

Uiterste betalingstermijn en terugbetaling inschrijvingsgeld

Om conflicten tussen leerlingen die in de loop van schooljaar hun opleiding in het deeltijds kunstonderwijs stopzetten en het schoolbestuur of het Agentschap voor Onderwijsdiensten te vermijden, worden bepalingen over de terugbetaling van het inschrijvingsgeld voorzien. Ook krijgt het schoolbestuur de mogelijkheid om leerlingen uit te schrijven die na de uiterste betalingstermijn hun inschrijvingsgeld niet betaald hebben.

Vereenvoudiging berekening punten en werkingsbudget Kunstkuur

De huidige verschillende berekeningswijze van puntenenveloppe en werkingsbudget leidt ertoe dat ofwel niet het volledige werkingsbudget ofwel niet alle voorziene lestijden kunnen worden ingezet. Door een jaarlijks vaststaande puntenenveloppe en een maximaal jaarlijks in te zetten puntenvolume voor nieuwe samenwerkingsinitiatieven zal de transparantie naar scholen en academies m.b.t. zekerheid en voorspelbaarheid van de te verdelen middelen toenemen. Bovendien zal het werkingsbudget voor een goedgekeurd samenwerkingsinitiatief pro rata van de toegekende puntenenveloppe berekend worden, wat de coherentie van de toegekende middelen vergroot.

Erkenning organisaties op niveau deelkwalificatie voor beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten op basis van gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) en geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC)

Deze artikelen wijzigen het decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader en het decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties, beide van 26 april 2019. De aanpassingen zorgen ervoor dat een organisatie bevoegd kan worden om een erkende beroepskwalificerende opleiding- of EVC-traject aan te bieden voor een deelkwalificatie. Op dit moment is het al mogelijk om binnen een beroepskwalificerend traject de lerende te certificeren met een bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie of bewijs van competenties. De organisatie moet echter wel die bevoegdheid hebben op het niveau van de volledige beroepskwalificatie.

Door ook organisaties de bevoegdheid te geven om erkende deelkwalificaties aan te bieden en te certificeren faciliteren we het levenslang leren. De kwalificatiemogelijkheden voor kwetsbare groepen, waarvoor een volledige beroepskwalificatie te hoog gegrepen is, worden vergroot. Voor lerenden voor wie een volledige beroepskwalificatie te tijdrovend is, wordt een drempel weggenomen. Het valideren van tussentijdse leersuccessen en zo de opbouw van kwalificaties wordt verder ondersteund.

Bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over de NT2-test in het volwassenenonderwijs

Er wordt een artikel opgenomen dat het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over de NT2-test in het volwassenenonderwijs bekrachtigt. In dit besluit van de Vlaamse Regering wordt het volgende geregeld:

- de ontwikkeling van de gestandaardiseerde NT2-test;
- de afname van de gestandaardiseerde NT2-test;
- de kosteloze toegang van centra tot de testdatabank en de discretieplicht;
- in welke mate de NT2-test het totaalresultaat van de cursist bepaalt;
- dat de cursist die slaagt een certificaat krijgt;
- de beroepsmogelijkheid tegen het resultaat voor de NT2-cursist;
- een overgangsregeling voor de invoering van de NT2-test;
- de inwerkingtreding van het decreet van 24 juni 2022.

Verder werden er een aantal technische correcties aangebracht in verschillende artikelen.

2. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Over de wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring van 2 december 2022 heeft de Inspecteur van financiën aanvullende adviezen uitgebracht op 2 december 2022, 10 februari 2023, 23 februari 2023 en 13 maart 2023. De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting heeft zijn aanvullend akkoord verleend op 13 februari 2023 en op 6 maart 2023.

Enkel de budgettaire impact van de bijkomende artikelen die mogelijks financiële implicaties kunnen hebben, wordt hier besproken.

De toegang van studenten tot de speciale onderwijsleermiddelen

De bijkomende bepaling over de toegang van studenten tot de speciale onderwijsleermiddelen heeft financiële implicaties. De financiële impact van deze regelgevende wijziging zal echter beperkt zijn.

De speciale onderwijsleermiddelen richten zich enkel op personen met een auditieve (gebaren-, schrijftolken en kopieën van medestudenten ten aanzien van dove of slechthorende studenten) of visuele functiebeperking (brailleleesregels, omzettingen en vergrotende kopieën voor blinde of slechtziende studenten). Onderstaande tabel geeft aan hoeveel studenten momenteel gebruik maken van ondersteuning via speciale onderwijsleermiddelen. Dit aantal is zeer beperkt ten opzichte van het totaal aantal studenten.

Ondersteuningsvorm	Aantal studenten	Totale kostprijs	Gemiddelde kostprijs per student
Tolkondersteuning	42	-	-
Omzettingen lesmateriaal	34	€ 111.779,02	€ 3.287,62
Hulpmiddelen	14	€ 35.469,52	€ 2.533,54

Voor tolkondersteuning en omzettingen gaat het om het aantal studenten die een goedkeuring kregen voor academiejaar 2021-2022.

Voor hulpmiddelen gaat het om het aantal studenten dat vandaag gebruik maakt van een hulpmiddel, en dus niet om het aantal goedkeuringen in een bepaald academiejaar. Een hulpmiddel kan immers verschillende jaren gebruikt worden.

In academiejaar 2020-2021 waren in totaal 270.680 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs (opleidingen in het hoger beroepsonderwijs, professionele en academische bacheloropleidingen, schakelprogramma's en masteropleidingen, bron: "Hoger Onderwijs in cijfers. Academiejaar 2020-2021).

De studenten die gebruik maken van de ondersteuning via speciale onderwijsleermiddelen hebben bijna altijd ook een inschrijving bij het VAPH, zodat in theorie de aanwezigheid van studenten met een VAPH-inschrijving binnen opleidingen een indicatie is van gerechtigd zijn ten aanzien van ondersteuning via speciale onderwijsleermiddelen.

Het aantal studenten met een VAPH-inschrijving binnen het totaal aantal studenten dat in 2020-2021 ingeschreven was in de desbetreffende instellingen/opleidingen is -voor zover daarover gegevens beschikbaar zijn - laag.

In 2020-2021 waren volgende aantallen studenten ingeschreven in

- Hogere instituten en andere instellingen van Schone Kunsten: 156;
- Stichtingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs: 1346;
- Erkende faculteiten der protestantse godgeleerdheid: geen exacte data beschikbaar, schatting 250 studenten;
- Postgraduatoren: 7496

Er zijn geen data beschikbaar met betrekking tot studenten met een VAPH-inschrijving in de Hogere instituten en andere instellingen van Schone Kunsten. Momenteel is er 1 student op de 156 die ingeschreven zijn, die bij AGODI een aanvraag heeft ingediend voor SOL-ondersteuning.

Voor wat de postgraduatoren betreft blijkt uit de gegevens van de Databank Hoger Onderwijs dat in 2020-2021 slechts 46 studenten van alle 7496 postgraduaatsstudenten een inschrijving bij het VAPH hadden en dus theoretisch in aanmerking hadden kunnen komen voor SOL-ondersteuning. Dat is minder dan 1%. Hierbij moet er ook mee rekening gehouden worden dat niet alle studenten met een VAPH-inschrijving een auditieve of visuele beperking hebben.

Bovendien zijn de studenten die ingeschreven zijn in postgraduatoren en ondersteuning met speciale onderwijsleermiddelen vragen, studenten die deze ondersteuning ook al gevraagd hebben toen ze hun bachelor en master volgden. Het zijn wat betreft ondersteuning met speciale onderwijsleermiddelen dus geen 'nieuwe' studenten.

Noch voor de stichtingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, noch voor de erkende faculteiten der protestantse godgeleerdheid zijn er cijfers beschikbaar van het aantal studenten met een VAPH-inschrijving. Maar ook hier kan verwacht worden dat het aantal aanvragen heel beperkt zal zijn.

De budgettaire impact zal, conform het akkoord van de minister bevoegd voor begroting opgevangen worden binnen de beschikbare kredieten.

De erkenning van nieuwe opleidingen in het kader van de Europese universiteiten

Ook de financiële impact van de bepaling over de erkenning van nieuwe opleidingen in het kader van de Europese universiteiten zal beperkt zijn. Het gaat om een zeer beperkt aantal opleidingen, waarvan slechts een deel van de opleiding in de Vlaamse Gemeenschap georganiseerd zal worden.

De Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, stelt wel dat voorafgaand aan een voorstel tot eventuele verlenging van het project betreffende European Universities, na de voorliggende vierjarige opvolgfase, een omstandige kosten-batenanalyse gemaakt moet worden waarbij ook het budgettaire luik uitgebreid aan bod komt.

Indien er na de voorliggende vierjarige opvolgfase nog een volgende verlenging komt van het project betreffende European Universities, en de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs financiering voor onderwijsactiviteiten in het kader van de verlenging van dit project voorziet, zal samen met de betrokken onderwijsinstellingen een omstandige kosten-batenanalyse gemaakt worden.

De vereenvoudiging van de berekening van punten en werkingsbudget Kunstkuur

Evenmin heeft de bepaling over de vereenvoudiging van de berekening van punten en werkingsbudget Kunstkuur financiële implicaties. Deze wijziging is nagenoeg budgetneutraal en zorgt voor een beter voorspelbaarheid van de kosten van Kunstkuur naar de begroting toe.

Rekening houdend met de aanbeveling van IF, is de tekst van de bepaling aangepast. Er is verduidelijkt dat de Vlaamse Regering jaarlijks maximaal 3230 punten ter beschikking stelt voor nieuwe samenwerkingsinitiatieven. Zoals IF terecht opmerkt, is het aantal punten dat effectief toegekend wordt aan nieuwe samenwerkingsinitiatieven afhankelijk van het aantal goedgekeurd

dossiers. Zowel het aantal ingediende aanvragen als de kwaliteitsbeoordeling kunnen ertoe leiden dat er uiteindelijk minder punten benut worden dan er maximaal beschikbaar zijn.

De budgettaire impact zal, conform het akkoord van de minister bevoegd voor begroting opgevangen worden binnen de beschikbare kredieten.

De overdracht van lestijden tussen de 4de graad en de kortlopende studierichtingen

Ook de bepaling met betrekking tot de overdracht van lestijden tussen de 4de graad en de kortlopende studierichtingen heeft geen financiële implicaties aangezien aanstellingen in de 4de graad en de kortlopende studierichtingen volgens dezelfde barema's en hetzelfde prestatiestelsel gebeuren.

De aanpassing inschrijvingsgeld NT2 basiseducatie

De bepaling over de aanpassing inschrijvingsgeld NT2 basiseducatie kan een zeer minieme weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap hebben. De mogelijke impact op de inkomsten van de inschrijvingsgelden van het volwassenonderwijs zal echter zeer klein zijn. Het komt immers bijna niet voor dat cursisten van de basiseducatie bij het afronden van de NT2-opleiding richtgraad 1 al een diploma SO behaald hebben en dus bij het doorstromen naar een NT2-opleiding van richtgraad 2 een inschrijvingsgeld zouden moeten betalen als ze niet in aanmerking komen voor een andere vrijstellingscategorie dan 'geen diploma SO bezitten'. De desbetreffende inschrijvingsgelden moeten betaald worden vanaf 1 september 2023. Wat in schooljaar 2023-2024 wordt betaald door de cursisten, wordt in 2025 doorgestort door de centra naar AHOVOKS. Pas in de begroting van 2025 zal er dus mogelijk een zeer geringe impact op de inkomsten van de inschrijvingsgelden zijn (nog niet in 2023).

- Begroting 2023:

Begrotingsartikel = FD0-9FFDTFB-OW

Basisallocatie = 9FF201

De aanpassingen aan de programmaties in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs

De Inspecteur van Financiën geeft een gunstig advies mits voorwaarden over de bepalingen die leiden tot een uitbreiding van de vrije programmaties in het gewoon en het buitengewoon secundair onderwijs. Enkel indien er ook een programmatienorm wordt ingevoerd waarbij scholen die niet langer aan de norm voldoen, hun bevoegdheid voor een bepaald structuuronderdeel (gefaseerd) verliezen en indien de uitbreiding van de vrije programmatie niet van toepassing is op de syntra, kan de Inspectie van Financiën de versoepeling van de programmatieprocedure gunstig adviseren.

Er werd een programmatienorm voor programmatie van nieuwe structuuronderdelen ingevoegd in het voorstel voor het gewoon secundair onderwijs. In het buitengewoon secundair onderwijs is deze norm niet ingevoegd, omdat de programmatiemogelijkheden voor nieuwe structuuronderdelen daar sowieso al beperkter zijn. Programmatieaanvragen van Syntra zullen nog steeds moeten worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De minister bevoegd voor begroting gaf zijn akkoord over deze bepalingen. De budgettaire impact zal, conform het akkoord van de minister bevoegd voor begroting opgevangen worden binnen de beschikbare kredieten.

Schoolinfrastructuur-renteplafond DBFM

Met deze bepalingen wordt een renteplafond van 2% ingevoerd voor de berekening van de eigen bijdrage van de inrichtende machten in de beschikbaarheidsvergoeding die voortvloeit uit de DBFM-overeenkomsten voor de programma's van projectspecifieke DBFM-overeenkomsten en DBFM-Scholen van Vlaanderen. De bepalingen over de schoolinfrastructuur, renteplafond-DBFM hebben

ook financiële gevolgen. De budgettaire impact van voorliggende voorwaardelijke subsidiemaatregel is zeer moeilijk te ramen, vermits de gebeurlijke subsidie afhankelijk is van het renteniveau.

Voor een raming dient men voor een langere termijn te kunnen voorspellen hoe de lange termijnrente in de volgende jaren zal evolueren. Dergelijke prognose op een betrouwbare manier uitvoeren is eigenlijk haast onmogelijk, vermits de rentestand rechtstreeks afhankelijk is van internationale macro-economische factoren. De maatregel wordt gefinancierd door de beschikbare scholenbouwkredieten die gedurende deze legislatuur krachtens de meerjarenraming van de Vlaamse Regering stijgen met ruim 200 miljoen euro op jaarbasis tegen 2024.

De scholenbouwkredieten bij ongewijzigd beleid zijn voorzien en dienen voor de financiering van alle scholenbouwprojecten (zowel voor regulier als voor DBFM). Vanaf het ogenblik dat de betrokken DBFM-scholen zullen worden opgeleverd, worden er beschikbaarheidsvergoedingen betoelaagd die op dat moment in mindering komen van de beschikbare scholenbouwkredieten bij ongewijzigd beleid. In die zin is de financiering van de maatregel dan ook afgedekt. Dit geldt evenzeer voor het respect van de zogenaamde OD II-verdeling van de scholenbouwkredieten over de verschillende netten. Een mogelijke subsidieverhoging omwille van de rentestand voor het gesubsidieerd onderwijs komt dan immers in mindering van de (deze legislatuur verhoogde) reguliere kredieten ter zake.

De Inspecteur van Financiën stelt dat DBFM-programma's al een voordelig toelagestelsel hebben dat hoger is dan dat voor de reguliere investeringssubsidies. Verder stelt de Inspecteur van Financiën dat een stijging van de toelage een impact kan hebben op het realiseerbare investeringsvolume. De Inspecteur van Financiën verwijst hierbij naar de budgettaire grendel die ingeschreven is in de decreten, in de vorm van een maximaal bedrag dat door AGION jaarlijks aan DBFM-toelagen kan worden toegekend.

De Inspecteur van Financiën maakt dus een voorbehoud bij deze bepalingen. Echter, er kan niet ontkend worden dat hier louter externe factoren spelen op internationaal macro economisch vlak die repercussies hebben op financiering in het algemeen en ook financiering van investeringsprogramma's zoals de voorliggende DBFM-programma's en dat een verhoging van de betoelaging een negatief effect zal hebben op het realiseerbare investeringsvolume.

Er is ook een daadwerkelijke nood aan investeringsprogramma's in schoolinfrastructuur. En uit de evaluatie van het eerste DBFM-programma blijkt de positieve toegevoegde waarde van het DBFM-concept en werd een geobjectiveerde en onderbouwde analyse gemaakt.

Beleidsmatig is het dus van belang om ervoor te zorgen dat de schoolbesturen kunnen gebruik maken van de DBFM-piste en niet het slachtoffer worden van onzekerheden en fluctuaties omwille van internationale economisch-financiële evoluties. Daarom wordt dan ook gekozen voor de voorliggende remediëring door middel van een renteplafond. Dit is een voorwaardelijk mechanisme dat enkel in werking treedt vanaf een bepaalde evolutie van de rentevoet. Dit is dus een afgelijnd, beheerst en dynamisch mechanisme. Indien de rentevoeten onder de 2% blijven is er geen aanleiding tot een extra betoelaging.

De maatregel wordt gefinancierd door de beschikbare scholenbouwkredieten die gedurende deze legislatuur krachtens de meerjarenraming van de Vlaamse Regering stijgen met ruim 200 miljoen euro op jaarbasis tegen 2024. De scholenbouwkredieten bij ongewijzigd beleid zijn voorzien en dienen voor de financiering van alle scholenbouwprojecten (zowel voor regulier als voor DBFM). Vanaf het ogenblik dat de betrokken DBFM-scholen zullen worden opgeleverd, worden er beschikbaarheidsvergoedingen betoelaagd die op dat moment in mindering komen van de beschikbare scholenbouwkredieten bij ongewijzigd beleid. In die zin is de financiering van de maatregel dan ook afgedekt.

De minister bevoegd voor begroting gaf zijn akkoord over deze bepalingen. De budgettaire impact zal, conform het akkoord van de minister bevoegd voor begroting, opgevangen worden binnen de beschikbare kredieten.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

3. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII en de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten: om over het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII een advies in te winnen bij de Raad van State met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (30 dagen);
3. De Vlaamse minister, bevoegd voor het Onderwijs, te machtigen om onder voorbehoud van het advies van de Raad van State, de definitieve goedkeuring van dit decreet en de goedkeuring door het Vlaams Parlement, de onderwijsactoren te informeren over de bepalingen ervan.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS